

NATJECANJE IZ ČEŠKOGA JEZIKA –
MATERINSKOGA JEZIKA
SOUTĚŽ V ČESKÉM JAZYCE –
MATEŘSKÉM JAZYCE
2024

5. i 6. razred - 5. a 6. třída

državna razina - státní úroveň

ZAPORKA - HESLO

BROJ BODOVA:

POČET BODŮ:

	100
--	-----

Prosudbeno povjerenstvo:

1. _____

2. _____

3. _____

Predsjednica Državnog povjerenstva

Jitka Stanja Brdar

_____

Daruvar, 2. svibnja 2024.

1. Přečti si text a vyber správnou odpověď.

Ukradli Monu Lisu

Který obraz na světě je nejslavnější? Portrét Mony Lisy od italského malíře Leonarda da Vinciho. Vždy tomu ale tak nebylo. Víte, co obrazu Mony Lisy pomohlo dosáhnout nejvyšší myslitelné slávy? Věřte nebo ne, krádež.

Byl horký den roku 1911 a jeden neodbytný návštěvník galerie v Louvru se dožadoval možnosti vidět obraz Mony Lisy. Tak jako všichni spěchal celou galerií k místu, kde visí Mona Lisa. Jenže na místě, kde měl obraz viset, trčely ze zdi jen železné skoby. Strážníci tvrdili, že musí být u fotografa. Na krádež vůbec nepomysleli. Až přivolaný ředitel galerie při pohledu na prázdné místo s hrůzou vykřikl: „Ukradli Monu Lisu!” V Paříži nastalo pozdvižení.

Všechny světové deníky uveřejnily fotografii Mony Lisy a předháněly se v barvitém líčení osudů Leonarda da Vinciho a jeho obrazu. Uváděly zaručené zprávy o tom, kdo je pachatel a co ho ke krádeži vedlo. Když po dvou letech doputovalo najednou na pařížské velitelství oznámení z policejní stanice ve Florencii. Po dvou letech se obraz našel. Zlodějem byl italský malíř pokojů Vincenzo. Den před krádeží se schoval do komory. Ráno vyrazil v uniformě pro zaměstnance k obrazu Mony Lisy. Vzal obraz a vyšel ven vchodem pro zaměstnance. Obraz schoval doma. Po nějaké době nabídl obraz galerii Uffizi ve Florencii. Prý chtěl, aby se slavný obraz vrátil do své rodné země. Ředitel Uffizi Vincenza nahlásil policii a ten skončil ve vězení.

Sláva Mony Lisy trvá dodnes. Každý rok se na ni přijde podívat tolik návštěvníků, kolik má Česká republika.

Zdroj textu: <https://www.gramar.in/cs/>

1.1. Co pomohlo obrazu Mony Lisy dosáhnout nejvyšší slávu?

- a) výstava
- b) krádež
- c) návštěva
- d) fotografie

1.2. Kde je galerie Louvre?

- a) v Praze
- b) v Paříži
- c) ve Florencii
- d) v Záhřebu

1.3. Kdy ukradli obraz Mony Lisy?

- a) v roce 1911
- b) v roce 1912
- c) v roce 1913
- d) v roce 1914

1.4. Kdo odhalil krádež?

- a) návštěvník galerie
- b) strážníci galerie
- c) ředitel galerie
- d) fotograf galerie

1.5. Kdo ukradl obraz?

- a) ředitel Uffizi
- b) malíř Vincenzo
- c) ředitel Louvre
- d) návštěvník Louvre

1.6. Proč vypuklo v Paříži pozdvižení?

- a) protože má zajímavý osud
- b) protože ukradli Monu Lisu
- c) protože ji chtěli vrátit do jejího domova
- d) protože se předháněli v barvitém líčení

1.7. Vyber **nepravdivé** tvrzení:

- a) zloděj obraz Mony Lisy schoval doma
- b) zloděj Mony Lisy byl v převleku
- c) za rok obraz Mony Lisy vidí miliony návštěvníků
- d) zlodějem obrazu Mony Lisy byl italský sochař

1.8. Podstatné jméno *krádež* se skloňuje podle vzoru:

- a) žena
- b) růže
- c) kuře
- d) píseň

1.9. Podstatné jméno *zaměstnanec* ve spojení

„vyšel ven vchodem pro zaměstnance“ je:

- a) v 2. pádě čísla jednotného
- b) v 4. pádě čísla jednotného
- c) v 4. pádě čísla množného
- d) v 7. pádě čísla jednotného

1.10. Jaký slovní druh je slovo *velitelství*?

- a) podstatné jméno
- b) přídavné jméno
- c) příslovce
- d) zájmeno

1.11. Slova *nejvyšší* a *nejslavnější* jsou:

- a) v prvním stupni přídavných jmen
- b) v druhém stupni přídavných jmen
- c) v třetím stupni přídavných jmen
- d) nejsou přídavná jména, ale příslovce

1.12. Co znamená slovo *schovat se* ve spojení

„Den před krádeží se schoval...?“

- a) vlezl
- b) vešel
- c) ukryl
- d) vyndal

1.13. Vyber slovo stejného významu ke slovu *tvrdili* ve větě

„Strážníci tvrdili, že musí být u fotografa.“

- a) odvolali
- b) ubezpečovali
- c) šeptali
- d) odříkali

1.14. V textu jsou čtyři vyjmenovaná slova. Pozor! **Není** to sloveso *být*, ani předpona *vy-*.

Vyhledej a napiš je na linku:

_____

	15
--	----

2. Vyškrtni, které slovo nepatří mezi ostatní. Ke zbylým slovům napiš slovo nadřazené?

tabule – aktovka – žehlička – kružítko – trojúhelník _____

vlak – auto – propiska – letadlo – tramvaj _____

ohěň – polojasno – slunečno – déšť – mráz _____

čarodějnice – učitelka – vodník – princezna – rytíř _____

	4
--	---

3. Napiš ke každému slovu slovo opačného významu.

brát _____

teplo _____

světlý _____

válka _____

málomluvný _____

otázka _____

nenávisť _____

lenost _____

	8
--	---

4. Do slov doplň ů nebo ú:

d___l, z___častnit se, pr___mysl, igl___, ___loha.

	5
--	---

5. Doplň správně *bě, pě, vě, mě* nebo *bje, pje, vje, mje* do slov. Dávej pozor na smysl věty.

V trá___ našel ___t pampelišek.

V___zd do garáže je vlevo.

O___dnal si o___d v restauraci.

Na lam___ sedí motýl ___lásek.

Byli jsme v obchodě ve ___stě.

	8
--	---

6. Pozorně si přečti větu: *Sportovci pečlivě sledovali televizní zprávy.*

Doplň následující věty:

Podstatné jméno *zprávy* je v _____ pádě.

Podstatné jméno *sportovci* je v _____ čísle.

Podstatné jméno *zprávy* je _____ rodu.

Podstatné jméno *sportovci* skloňujeme podle vzoru _____.

Slovo *pečlivě* je podle druhu _____ a slovo *televizní* _____.

Sloveso *sledovali* je v _____ čase.

	7
--	---

7. Na linku napiš 2. stupeň přídavných jmen.

veselý _____

mladý _____

velký _____

červený _____

	4
--	---

8. Na linku napiš 2. stupeň příslovčí.

dobře _____

hodně _____

málo _____

krásně _____

	4
--	---

9. Rozhodni, zdali má být písmenko malé nebo velké a dej ho do kroužku.

Báslík j/J aroslav s/S eifert je jediným č/Č eským nositelem n/N obelovy c/Ceny za l/L iteraturu.

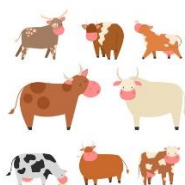
i/Ivanovo s/Selo je vesnice poblíž h/Hrubečného p/Pole.

Na konci roku jsou v/Vánoce a rád píšu v/Vánoční pohlednice.

Nejvyšší h/H ora č/Č eska je s/S něžka.

	15
--	----

10. Napiš, co je na obrázku. Použij vyjmenovaná slova.

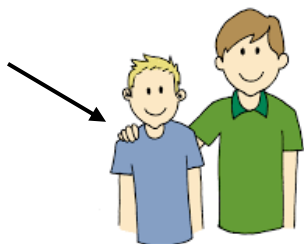
--	--

--

--

--

	5
--	---

otec

11. Přeskládej správně písmena a vyjdou ti názvy českých svátků, zvyků nebo symbolů. Přečti si i věty s nápovědou.

1. TASMSUOP _____
2. ONÍPVÍESC _____
3. VAČÁNOK _____
4. AEKŘHČTA _____
5. DYNOŽÍK _____

1. Období od svátku Tři králů do Popeleční středy se nazývá .....
2. .... vždy souviselo se svátkem patrona místního kostela. Pečou se zvláštní koláče.
3. Sladké pletené pečivo s rozinkami, královna vánočního stolu je .....
4. Symbol Velikonoc, nahrazuje zvony kostelů, které nezvonily, protože „odletěly do Říma“ je .....
5. .... je slavnostní ukončení žní a poděkování za úrodu.

	5
--	---

12. Rozhodni, jestli je souhláska tvrdá nebo měkká a doplň i/í a y/ý.

Dan__ela Fischerová: Ponožk __

Jdou ponožk __ vlněné

po kraj __ ně zvlňené.

Údolíčkem mezi kopc __

šlapou jako dobř __ chodc __

a jsou na dovolené.

Zdroj textu: mojecestina.cz

	7
--	---

13. Znáš pohádkové dvojice? Vyber správnou odpověď.

13.1. V Pařezové chaloupce žijí dva roztomilí skřítki. Jednou zasadili semínko a společně mu zpívali: „Vstávej semínko holala, bude z tebe fiala.“ Jak se oba skřítkové jmenují?

- a) Křemílek a Vochoomůrka
- b) Křemílek a Mochomůrka
- c) Křemílek a Muchomůrka

13.2. Když se tito dva „šikulové“ do něčeho pustí, je z toho většinou více škody než užitku. Už z dálky jsou poznat podle barevných triček a čepice – rádiovky. I když ani jeden z nich nemluví, je s nimi legrace víc než dost. Víš, o jakou dvojici se jedná?

- a) Lolek a Bolek
- b) Pat a Mat
- c) Mach a Šebestová

13.3. Nerozluční kamarádi Mach a Šebestová vlastnili kouzelné utržené sluchátko, které jim splnilo každé přání. Dokázali tak například zahnat bacily ve spolužákově krku, cestovali na jinou planetu nebo ze zmrzlináře udělali motýla. Jakou třídu navštěvovali?

- a) 2. B
- b) 3. B
- c) 4. B

13.4. V běžném životě se většinou psi s kočkami příliš nesnesou. Výjimku však tvoří kreslená dvojice, která spolu kamarádí a zažívá velká dobrodružství, třeba spolu pejsek a kočička pekli dort ze všech surovin, co doma našli. Jak se jmenuje autor, který napsal Povídání o pejskovi a kočičce?

- a) Karel Čapek
- b) Václav Čapek
- c) Josef Čapek

13.5. Hurvínek je neposeda, průzkumník a zvědavec. On je loutka s pohyblivýma očima a velmi zvláštním smíchem. Dohled nad ním drží jeho tatínek, který mu také někdy říká Hurvajs. Jak se jmenuje tatínek?

- a) Špejbl
- b) Žeryk
- c) Spejbl

Kviz: Zdroj: <https://www.alik.cz/a/kviz-pohadkove-dvojice>

	5
--	---

14. Spojuj přísloví, tak, že číslo, které je před první částí, napíšeš před druhou část přísloví.

1. Ranní ptáče _____ daleko od stromu.
2. Jak se do lesa volá, _____ tolikrát si člověkem.
3. Mluviti stříbro, _____ tak se z lesa ozývá.
4. Jablko nepadne _____ jednou řež.
5. Kolik jazyků umíš, _____ hůl si najde.
6. Dvakrát měř, ... _____ toho píseň zpívej.
7. Kdo chce psa bít, ... _____ dál doskáče.
8. Koho chleba jíš, ... _____ mlčeti zlato.

	8
--	---